

Փոստուկայ :

||¹ մարդը գիշերուան մինակու-
թեան ու տխրութեանը մէջ չզուար-
թանար՝ երբոր աստղերուն վրայ տաք
աչքով նայելու ատեն տեսնէ նաև
խոտերուն մէջ աս լուսաւոր որդը որ
տերեւները բարակ թելերով կը պա-
տէ, կամ լուսատուտն միջատը որ աս-
տղի պէս փայլելով ծաղկըներուն ու
տունկերուն մէջէն կը թռչնորի կեր-
թայ : ||² տեսակ միջատները բոլորն
ալ փոսուռայ կամ լուսատուտն կը
սուին, որ վաթսուն տեսակէն աւելի
են, և ընդհանրապէս ամէնուն ծա-
նօթ ըլլալով աս կենդանին՝ խօսինք
միայն իրեն լոյսին վրայ :

||³ Եւ զիտնալու է որ աս տեսակ
միջատներուն մարմինը խիստ կակուղ
է, փորերնին թոյլ, իսկ պոչերնուն
կողմը ամենակակուղ . և լուսաւոր
տեղը կը բացուի կը գոցուի, այսինքն
օղակ օղակ ըլլալով՝ պէտք եղած ա-
տենը կը լայնայ ու կը նեղայ : Պոչին
քովերը փորուն վրայ դեղնագոյն
կամ կարմրագոյն նշան մը ունի, որ
գիշեր ատեն լուսաւոր կերենայ :
||⁴ Լոյսին գոյնը կանաչի ու կապուտի
կը զարնէ, և ատեն ատեն աւելի պայ-
ծառ կերենայ :

||⁵ Եւ լոյսը ածխային կամ փոսփո-
րային կենդանական նիւթ մըն է, որ
ան գործարանքէն արտաշնչելու ա-
տեն՝ օդին թթուածնին հետ միանա-
լով, անգգալի տաքութեամբ քիմիա-
կան կիզումն կը լայ, ուսկից առաջ
կուգայ լոյսը : ||⁶ Եւ թէ որ կենդանւոյն
գործարանը մատով ճզմես, մատդ
ալ կը լուսաւորուի . ինչպէս որ նոյն
բանը կը տեսնենք հասարակ փոսփորի
վրայ ալ : Փոսուռային լուսին վրայ
մէկքանի գիտելիք կայ, որ ||⁷ աթէու-
չի իտալացի համբաւաւոր բնաբանը
փորձեր է . այսինքն թէ

Ա . Կենդանին չմեռած՝ լոյսը կը
հատնի :

1 Ամէլ Կէօքէի :

Բ . Որդը ջրածին ու ածխային կա-
զի մէջ դրուելով, երեսուն քառա-
սուն վայրկեանէն ետքը լոյսը կը հատ-
նի :

Գ . Թթուածին կազի մէջ շատ ա-
ւելի կը պայծառանայ քան թէ հա-
սարակ օդի մէջ, որ յայտնի նշան է
թէ աս լուսաւորութեան պատճառը
քիմիական կիզումն է :

Դ . Շափաւոր ջերմութեամբ փո-
սուռային լոյսը կաւենայ . ասոր
ներհակ՝ ցրտէն ալ շատ կը նուազի :

Ե . Երբոր ջերմութիւնը խիստ
սաստիկ է, կենդանական լուսաւոր
նիւթը կայլայլի, և անկէ ետքը ան-
ընդունակ կը լայ լոյս տալու :

Հասարակ փոսուռային վրայ այս-
չափ համառօտ տեղեկութիւն տալէն
ետքը, ուրիշ անգամ կը խօսինք նաև
ծովային լուսաւոր կենդանեաց վրայ :

ՄԵՔԵՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Լաբիէ Ճանապարհ օդային :

ՀԱՍԱՐԱԿ երկաթի ճանապարհ-
ները դեռ բոլոր Լաբոպայի մէջ չտա-
րածուած՝ նոր գիւտ մը հնարուե-
ցաւ որ շոգեկառքերուն ընկելքը նոյն
յաջողութեամբ կընէ : Հիմա Կի-
զիայի ու Վաղղիայի մէջ աս գիւտը
ծաղկեցընելու ետեւէ ըլլալուն, կու-
զենք որ մեր ընթերցողներն ալ աս
բանիս տեղեկ ըլլան :

||¹ Ետհուրս՝ անունով անգղիացին
1827 ին մտածեց մթնոլորտին ճնշման
ուժովը մեքենաներ շարժելու, և 1833
ին Փինքս՝ պզտի մեքենայ մը շինեց
աս բանս փորձելու . բայց երկուքին
դիմացն ալ անյաղթելի դժուարու-
թիւններ ելլելով՝ չկրցան մտածու-
թիւննին առաջ տանիլ . վերջապէս
աս տարիներս Վլէկ ու Սամուտա
անունով անգղիացիները շատ արգելք

1 Medhurs.

2 Pinkus.